Federatie Textielbeheer Nederland

Jaarbericht 2019

Digitaliseren

Duurzaamheid & Kwaliteit

Professionele Textielservice

Inhoud

"Professionele Textielservice, Digitaliseren, Duurzaamheid & Kwaliteit"

Voorwoord: Professionele Textielservice maakt het verschil 3

1. Textielservice 2019; Professionele dienstverlening van niveau! 4

2. Marktontwikkeling 2018 5
   - 2.1 Algemeen 5
   - 2.2 Marktontwikkeling Gezondheidszorg 5
   - 2.3 Marktontwikkeling Horeca 7
   - 2.4 Marktontwikkeling Industrie 8
   - 2.5 Effecten op de Textielservice 9
   - 2.6 Kerncijfers textielverzorging 2015 - 2018 10

3. Ontwikkelingen cao Textielverzorging 2018 - 2019 11
   - 3.1 Wat mag u van duurzame inzetbaarheid verwachten? 11
   - 3.2 Wat gaat de modernisering van werktijden betekenen? 12
   - 3.3 Wat doet het Controleorgaan? 12

4. Kwaliteitsmanagement; ontzorging in de bedrijfsvoering! 15
   - 4.1 De juiste beslissing, met de juiste info 15
   - 4.2 Return on investment! 16
   - 4.3 Certex® Deskundigen 17
   - 4.4 Uw rol als adviseur 17

5. Voorsprong door techniek 18
   - 5.1 Digitalisering & slimmere supply chains 18

6 Global Compact: Tot 5x milieuvriendelijker! 22
   - 6.1 Raak passende Mode; Virtueel Passen! 23
   - 6.2 Ecotool; een online LCA in een handomdraai! 23
   - 6.3 Energie Prestatie Keuring; een praktische uitkomst! 24
   - 6.4 Andere lopende projecten 25

7. Internationalisering & textielverzorging: nut & noodzaak! 26

8 FTN Activiteitenplan 2018 - 2019 28
   - 8.1 Werkgroep FTN-Lobbyplan 28
   - 8.2 FTN BV en collectieve energie-inkoop 29
   - 8.3 Communicatie 29

9 FTN ledenlijst 2019 31

© FTN 2019, niets uit deze uitgave mag overgenomen worden zonder schriftelijke toestemming van het bestuur.

Voorwoord:

Professionele Textielservice maakt het verschil!

Meer dan ooit is het van belang de samenwerking in de branche te bevorderen. In een tijd waarin dit steeds minder vanzelfsprekend is, kun je als voorzitter hierin een belangrijke rol spelen. Samenwerking moet bijdragen aan verdere professionalisering en collectieve belangenbehartiging van de branche. In de hoop dat dit bijdraagt aan het verbeteren van de rentabiliteit van de bedrijven. Iets waaraan dringend behoefte is in de wasserijsector.

In deze context is begin dit jaar ook een nieuw FTN Beleidsplan 2018 -2020 ontwikkeld. Hiermee wordt ingespeeld op de vele veranderingen in onze omgeving en bij de bedrijven. Dit plan voorziet ook in een proactief lobbyplan en een verdere opschaling van communicatie-activiteiten.

Er is in veel bedrijven sprake van volumegroei als gevolg van de goede economische omstandigheden, dat is goed nieuws. De rentabiliteit in de sector blijft echter sterk achter op de algemene ontwikkeling van de economie. Daarmee zijn ondanks de goede economische omstandigheden de uitdagingen voor de wasserijsector gebleven. Op grond van de schaalvergroting en samenvoegingen van productielocaties die plaats hebben gevonden zou men wellicht anders verwacht hebben.

Er is echter ook goed nieuws. De sector staat aan de vooravond van belangrijke technologische vernieuwingen. De hoop is erop gevestigd dat dit de ontwikkeling van de sector ten goede komt. Blijft dat bedrijven geld moeten verdienen om te kunnen blijven investeren in nieuwe technieken.

Onder de noemer ‘Big data’ zijn er ook in de wasserijsector steeds meer gebruikers en procesdata beschikbaar. Daarnaast speelt RFID-techniek een steeds grotere rol in de branche. Dit moet het mogelijk maken nog beter in te spelen op de individuele klantwensen. Een belangrijke ontwikkeling gegeven de voortschrijdende individualisering in de maatschappij. In dat kader is onder andere het project ‘data to move’ in FTN-verband opgestart in nauwe samenwerking met de TUE.

Middels de Code verantwoord marktgedrag wordt getracht FTN-leden als kwaliteitsbedrijven te verbinden met haar afnemers. De code staat voor kwaliteit, goede arbeidsomstandigheden en een faire dienstverlening. Iets wat voor zowel klant als wasserij van groot belang is. FTN poogt zo de professionaliteit en kwaliteit van de aangesloten leden te onderstrepen.

Samenwerking op collectief vlak is van groot belang en vormt ondanks de vele individuele belangen de wortel van een gezonde sector. Samenwerking op het gebied van onder andere collectieve arbeidsvoorwaarden, kwaliteit (Certex) en belangenbehartiging in de politiek en de EU, maar ook in steeds belangrijkere mate bij opleiding en ontwikkeling van vakmensen. Samen kunnen we het verschil maken. Niet alleen voor onze klanten maar ook voor onze medewerkers.

Bestuur FTN
S.A.E. de Win
Voorzitter

1. Textielservice 2019;

Professionele dienstverlening van niveau!

Moderne, professionele textielservice levert een wezenlijke bijdrage aan tal van branches. De dienstverlening van de bij de Federatie Textielbeheer Nederland aangesloten bedrijven omvat onder meer onderstaande activiteiten:
Reiniging en verhuur van textiel en kleding ten behoeve van de intra- en extramurale gezondheidszorg;

- Verhuur / lease van textiel en persoonsgebonden bedrijfskleding op maat, waaronder corporate imagekleding;
- Services plus producten naar behoefte, beschikbaar in de juiste hoeveelheden, op het juiste moment, op de juiste plaats;
- Compleet advies over inzet van materialen en systemen, mede gebaseerd op wet- en regelgeving;
- Reiniging, onderhoud en reparatie voor gezondheidszorg en industrie;
- Periodieke aanvulling en voorraadbeheersing voor gezondheidszorg en industrie;
- Verhuur / sterilisatie van kleding en afdeksystemen voor operatiekamers;
- Verhuur / sterilisatie van medische instrumenten;
- Medische sets;
- Milieuvriendelijke concepten;
- Representatieve linnenverstrekking voor een gastvrije ontvangst in de horeca;
- Hygiëneservice voor sanitaire ruimten;
- Persoonlijke beschermingsmiddelen;
- Schoonloopmattensystemen;
- Distributiesystemen op maat;
- Managementinformatiesystemen;
- Aftersales service;
- Professionele decontaminatie van kleding in gecertificeerde cleanrooms.

2. Marktontwikkeling 2018

2.1 Algemeen

Het economische vliegwiel draait weer volop. Actuele ontwikkelingen en vooruitzichten lijken gunstig. Zo blijkt uit de Juni-Raming 2018 van het CPB. Weliswaar was het eerste kwartaal van dit jaar wat minder, maar de hoogconjunctuur houdt aan. Ten opzichte van 2017 (3,2%) zwakt in 2018 (2,9%) en in 2019 (2,7%) de groei wel wat af. De werkloosheid daalt in 2018 en 2019 respectievelijk naar 3,8% en 3,4% (2017: 4,9%). Investeringen nemen in 2018 met 5,6% toe en in 2019 met 4,2% (2017: 4,8). De uitgangspunten zijn goed. De vraag is of groeicijfers 1:1 vertaald kunnen worden naar meer rendement en hoe deze ontwikkelingen doorwerken op de sector textielverzorging.

Wat zijn dé thema's?
Nederland verandert onder invloed van trends als individualisering, vergrijzing, migratie als ook de economische ontwikkeling. De bevolkingsgroei in Nederland vlakt af, vooral na 2020, of daalt zelfs licht. Tot 2020 groeit het BBP per jaar meer dan in de jaren daarna. Minder bevolking betekent minder behoefte aan bebouwde ruimte (huizen, kantoren) en minder verkeerscongestie. De economische activiteit is meer en meer dienstverlening in plaats van productie. Klimaatverandering blijft een groot probleem door een voortgaande stijging van het energiegebruik en CO2-uitstoot. Mocht de Nederlandse bevolking blijven groeien, dan kan tot 2040 het energiegebruik met 50% toenemen. Het achterblijven van hernieuwbare energie en de situatie rond het Nederlandse aardgas maken Nederland afhankelijker van olie en kolen. Overigens zal bevolkingsgroei vooral voortkomen uit migrantenstromen die ook voor meer aanbod op de arbeidsmarkt zorgen; een arbeidsmarkt die weer behoorlijk krap geworden is (2008: 1,3 zoekende per vacature, 2017: 1,8).

Big data, cloud computing, dna-sequencing, energieopslag, geavanceerde robottechnologie, internet of things, kunstmatige intelligentie, mobiel internet, mobile payments, nanotechnologie en 3D-printing zijn technologische ontwikkelingen die snel doordringen en een grote impact hebben. (Industriële) Textielservicebedrijven kunnen processen nog verder automatiseren hetgeen kwaliteit en efficiency bevordert. Vraag en aanbod, consument en aanbieder komen dichter bij elkaar waarbij techniek toekomstige wensen en behoeften in beeld kan brengen.

De technologische ontwikkeling maakt dat mensen veranderen. De moderne mens is de hele dag online en in verbinding met tal van platforms en mensen. 24/7 bestellen en direct afgeleverd krijgen maken de consument ongeduldig. Nieuwe E-commerce- ontwikkelingen, ook in textielreiniging, spelen hierop in.
De mensen individualiseren, willen steeds meer een eigen identiteit en die ook herkennen in producten, materialen en diensten die ze gebruiken. Daarbij is merk en/of kwaliteit ondergeschikt aan de meerwaarde die geboden wordt. Mensen krijgen het steeds drukker en moeten meer taken/rollen combineren; werknemer, partner, ouder, mantelzorger, vriend. En, daarbij komt dat ze langer moeten werken. Dat maakt dat het uitbesteden van textielverzorging naar verwachting weer aan populariteit zal toenemen.

2.2 Marktontwikkeling Gezondheidszorg

Sinds 2016 zat er weer enige groei in het personeelbestand van ziekenhuizen; in de eerste helft van 2017 +0,7%. Het totaal aantal fte kwam daarmee op 772.400 waarvan 37,5% gevormd wordt door het verpleegkundig en verzorgend personeel.

Het aantal patiënten steeg met 0,3% naar 8,28 miljoen. Daarvan werden er 1,71 miljoen opgenomen in een algemeen ziekenhuis (klinische opname, langdurige observatie of dagopname) hetgeen een afname van 3.3% ten opzichte van 2016 is. Het aantal patiënten dat poliklinisch behandeld werd, steeg met 1,3%. De gemiddelde ligduur wijzigde nauwelijks (4,17 dagen). Ten opzichte van 2014 steeg het aantal mensen dat vanuit een ziekenhuis naar een overige zorginstelling ging met 6,5% terwijl minder mensen naar hun eigen woonomgeving teruggingen.

Technologische innovaties

Onder meer het RIVM buigt zich over de toekomst van de zorg en heeft in haar Volksgezondheid Toekomst Verkenning (VTV) 2018 geschetst hoe de zorg er in 2040 voor zou kunnen staan als geen maatregelen worden genomen en er dus niets verandert. Daarmee worden ook de aandachtspunten geduid.
Dat de vergrijzing toeneemt, is geen verrassing en daardoor groeit ook het aantal mensen met steeds vaker meerdere chronische aandoedingen. Het aantal eenzame ouderen groeit ook door langer zelfstandig en alleen te blijven wonen. In 2040 worden we gemiddeld 86 jaar, dit door een betere gezondheid én betere behandelingen. Stress binnen de samenleving neemt toe door de combinatie van werk- en zorgtaken. Robotisering en digitalisering raken vooral laagopgeleiden, die vaker een ongezonde levensstijl hebben, en zorgen voor meer sociale problemen en stress. Zorguitgaven stijgen hetgeen de druk op de betaalbaarheid vergroot. Door technologische innovaties kunnen kosten bespaard worden. Bijvoorbeeld door inzet van digitale technieken die de patiënt ook in de regiestoel kunnen plaatsen. Er is een brede roep naar beter comfort, persoonlijke dienstverlening en betere efficiency.

Duurzaamheid

Het belang van duurzaamheid neemt toe, ook in de zorg. Mede omdat het mes aan twee kanten snijdt. De zorg is verantwoordelijk voor 5% van de CO2-uitstoot. Onderzocht is dat zorginstellingen een jaarlijkse besparing van 12% op hun energiegebruik kunnen halen. De zorg produceert enorme hoeveelheden afval, onder meer door het gebruik van wegwerpmateriaal.

Kunstmatige intelligentie

Binnen de gezondheidszorg neemt de technologie in de vorm van robotica, kunstmatige intelligentie en automatisering hand over hand toe. Er worden al operaties uitgevoerd met robots. Binnen tien jaar worden operaties uitgevoerd door nano-robots die in ons lichaam van binnenuit beschadigingen herstellen. Zorgrobots worden breder ingezet om bijvoorbeeld (demente) ouderen de noodzakelijke zorg te geven. Ook big data wordt steeds belangrijker. Allerlei apparaten zijn voorzien van sensoren en communiceren met elkaar. Computers kunnen met gegevens nieuwe verbanden ontdekken, die een meer vroegtijdige diagnose mogelijk maken. De zorgvraag binnen de eerstelijnszorg stijgt, ook veel dure zorg uit de tweede lijn wordt overgeheveld. Maar de techniek kan ook bijdragen aan meer en betere preventie waardoor op termijn mogelijk minder ziekenhuisbedden nodig zijn.

2.3 Marktontwikkeling Horeca

Het gaat nog steeds goed in de horeca met stijgende omzetten in volumes en euro's; in het tweede kwartaal van dit jaar een stijging van 2,2% ten opzichte van het eerste kwartaal volgens het CBS. Het volume, aantallen consumpties en/of overnachtingen, steeg 1,7%. Hotels noteerden 2,1% omzetstijging en een volumestijging van 0,5% (t.o.v. -0,3% in het eerste kwartaal). Ook de werkgelegenheid groeit.

Ontwikkelingen

Er worden verschillende trends onderscheiden die in meer of mindere mate al duidelijk zichtbaar zijn. De persoonlijke aandacht en beleving is en blijft belangrijk en moet van een verblijf een unieke belevenis maken. Dit komt al terug in de differentiatie die hotels en restaurants aanbrengen in hun aanbod. Niet alleen laag, midden en hoog worden aangeboden. Binnen die categorieën wordt ook nog eens volop gevarieerd met concepten die de gast een specifieke beleving bieden. Of volop aansluiten bij de lifestyle van die gast die misschien wel langer wil boeken in verband met zijn werk en tussentijds zijn gezin wil laten overkomen. Serviced appartments zijn inmiddels "het snelst groeiende segment binnen de hotellerie".

Blurring

Blurring is de trend waarin grenzen tussen dienstverlening vervagen en een locatie door de consument anders wordt gebruikt. Het café of de koffiebar als werkplek, omdat dit reistijd scheelt. De supermarkt die koffie verstrekt, omdat op dat moment koffie belangrijk is en niet de beleving van het (samen) koffiedrinken. Of de stomerij/wasserette die maaltijden verstrekt of zelfs thuis bezorgt! In dat bewuste leven past ook steeds meer de deeleconomie waarin mensen het gebruik van iets belangrijker vinden dan het eigendom ervan. En dat zie je vertaald in bijvoorbeeld Airbnb en Air Air Drink 'n Dine, dineren in de huiskamer van een hobbykok. Ook duurzaam, ambachtelijk, puur en hoge kwaliteit zijn steeds meer vereisten. Gasten betalen hier extra voor; ze willen genieten, maar zonder hier een schuldgevoel aan over te houden. De vraag naar duurzaam hotellinnen is flink toegenomen.

Functionaliteiten

Maar ook de functionaliteit van de hotelkamer en de traditionele meubelen gaat veranderen. Goede nachtrust blijft evenwel een groot ding. Jarenlang was het bed middelpunt van de hotelkamer, zijn matrassen steviger geworden en nam de hoogte toe naar 60 cm. Maar even op de hotelkamer lezen of werken betekent vaak op bed plaatsnemen met extra kussens in de rug. Een kruising die of als fauteuil of als bed kan worden gebruikt is veel functioneler én compacter.

Klantbeleving

Naast persoonlijke service en duurzaamheid, is smart technology een andere belangrijke eis van gasten. Een spraakgestuurde hotelkamer met app-gestuurde sloten

en een enorme televisie die eigenlijk als beeldscherm voor de smartphone of laptop wordt gebruikt. Dat zijn eigenlijk gadgets die en een hightech gevoel moeten geven en aansluiten op de nieuwe gast die gewend is alles via een app te doen. Terwijl techniek in andere opzichten een veel belangrijkere rol speelt, namelijk in de vorm van big data. Het verzamelen van het gedrag van consumenten is al langer een hot item, ook in de privacywetgeving. De klantbeleving kan geoptimaliseerd worden als we via gegevensverzamelingen een heel nauwkeuring profiel van de consument of gast kunnen vaststellen. Zodat

service en dienstverlening op het juiste moment precies kloppen. Voor die specifieke klant!

"Trends in technologie, wetenschap, energie en entertainment veranderen de hotelervaring voor reizigers. De combinatie van big data, kunstmatige intelligentie en het voorspellen van wensen van reizigers speelt hierbij een belangrijke rol."

2.4 Marktontwikkeling Industrie

De omzet van de bouwsector, een belangrijke graadmeter, groeit; de index staat op 128,3 (2015 = 100) en dat is ten opzichte van vorig jaar 11,6 % hoger. De maakindustrie laat echter een wat afvlakkende groei zien. Over de hele linie noteert 2018 +3% tegenover +4% in 2017. Alle deelsectoren noteren een lagere groei. Vooral de stagnatie van exportorders lijkt hier debet aan te zijn. De technologische industrie en de "food" presteren het beste met respectievelijk +4% en +3%. Kregen tijdens de crisis de automotive industrie en hightechindustrie de grootste klappen, over de afgelopen tien jaar hebben juist deze zich enorm hersteld en zijn inmiddels koplopers!

Scanning

Lifestyle is misschien niet het onderwerp wat binnen deze sector de toon zet. Maar personaliseren en individualiseren wel. Bedrijven willen meer en meer hun corporate image uitdragen. Kleding moet beter passen, ook om functionele redenen, dus is er ook beschermende werkkleding voor vrouwen. Het middels een scan kunnen opmeten van lichaamsmaten wordt steeds gebruikelijker.

Duurzaamheid

Duurzaamheid en circulariteit hebben binnen deze sector twee zijdes. De industrie zelf is aan het verduurzamen of moet hier volop mee aan de slag. Denk onder meer aan het Klimaatakkoord. Maar de industrie ontwikkelt producten voor ons, consumenten en bedrijven. Producten kunnen anders, slimmer ontworpen worden en gemaakt worden van gerecyclede materialen. Dit neemt meer en meer toe. Circulariteit wordt steeds gangbaarder. Om dit te stimuleren hebben marktpartijen onder de hoede van ISO een praktijkrichtlijn uitgebracht, de "NPR-ISO/TR 14062:2002 en Milieumanagement - Integratie van milieuaspecten in ontwerp en ontwikkeling van producten."

Arbeidsmarkt

Investeren in mensen wordt belangrijker omdat zij in rap tempo met nieuwe technologieën en veranderingen

in de corebusiness te maken hebben. Deels worden zij overbodig door deze ontwikkelingen; deels zullen zij er

mee om moeten gaan, er mee leren werken. Blockchain, Virutal Reality (VR) en Augmented Reality (AR), Internet of Things, Big Data. Deze kreten komen ook volop terug in de toekomstscenario's voor de industrie, de maaksector. Kunstmatige intelligentie maakt dat bedrijfsprocessen zonder verdere menselijke inmenging kunnen draaien, maar het systeem ook zelf kunnen verbeteren. We hebben al "smart things", apparaten die voorgeprogrammeerd zijn en bijvoorbeeld aangeven dat onderhoud nodig is. Van hieruit zullen "intelligent things" beschikbaar komen; apparaten die kunnen reageren op de context waarin ze functioneren en dus zelf beslissingen kunnen nemen. Apparaten communiceren onderling. Deze ontwikkelingen bieden aantrekkelijke kanten voor textielverzorgers, om hier met nieuwe geavanceerde producten en diensten op in te spelen.

Dienstverlening

Nieuwe businessmodellen ontstaan waarbinnen dienstverlening een steeds grotere rol speelt. Niet sec het maken en eventueel afleveren van een product maar dat product gedurende de hele levenscyclus ook onderhouden en aanvullende services bieden. Verzoeken, vragen zijn niet lastig of meteen een klacht. Het zijn kansen om extra waarde te creëren voor klanten, de toegevoegde waarde van het eigen bedrijf te laten zien en langdurige relaties op te bouwen.

2.5 Effecten op de Textielservice

Wat betekenen deze ontwikkelingen voor textielservicemarkten? Een krapper wordende arbeidsmarkt maakt arbeid duur(-der), maar legt ook druk op een hogere productiviteit en dus het versneld investeren in ICT en robotisering. Kunnen verzamelde data onze dienstverlening verder uitbreiden en deze kunnen we beter aan laten sluiten bij het product of de dienstverlening die de klant aan zijn klanten biedt.

Het voorspellende karakter van techniek zal in toenemende mate een rol spelen. Niet alleen om de interne processen te optimaliseren, maar vooral ook om de dienstverlening aan afnemers te verbeteren. Uit datamining blijkt dat klant X graag een zware kwaliteit badstoffen handdoeken gebruikt. Klant X gaat een weekendje weg en verblijft in het hotel van uw klant. En dus wordt op dag van aankomst een textielpakket afgeleverd voor kamer 102 van klant X met een zware kwaliteit badstoffen handdoeken en badjassen.

5x milieuvriendelijker en hygiënisch schoon

Niet alleen in de kernprocessen kunt u uw klanten meer ondersteunen. Maar ook in het opbouwen, verstevigen van het profiel van uw klant, die zichzelf graag als duurzaam profileert.

Een sterk punt van de textielverzorgingsbranche is dat professioneel reinigen circa vijf maal beter voor het milieu is dan de huishoudwasmachine. Maar ook dat het textiel ecologisch verantwoord en de footprint van uw elektrische voertuigen minimaal is.

De maatschappelijke betekenis kunt u profileren. Textiel dat het meest "geschikt is voor het beoogde gebruik". Textielpakketten voor de gezondheidszorg zijn brandschoon, ook hygiënisch. Reflecterende werking van het pak van de wegenbouwer is optimaal. Met de toename en het gebruik van meer functionele kenmerken, wordt de toegevoegde waarde van textielservice steeds duidelijker.

2.6 Kerncijfers textielverzorging 2015 - 2018

Nederlandse markt textielreiniging 2015 – 2018

Markt	2015	2016	2017*	2018*
Gezondheidszorg	505	500	495	490
Handel en Industrie	460	455	460	457
Horeca en Recreatie	180	190	201	215
Totaal	1145	1145	1155	1168

*) prognose

Marktomvang en - segmenten Textielverzorging 2018

Markt	Marktomvang	Marktaandeel in %
Gezondheidszorg	490	54%
Handel en Industrie	457	51%
Horeca en Recreatie	215	56%
Totaal	1168	54%
NB.: marktomvang bij volledige uitbesteding in alle segmenten. Marktpenetratie: door bedrijven gerealiseerde omzet in het desbetreffende marktsegment		

3. Ontwikkelingen cao Textielverzorging 2018 - 2019

Eind augustus dit jaar was het dan zover. Na langdurige onderhandelingen lag er een onderhandelingsresultaat voor de nieuwe cao Textielverzorging met een looptijd vanaf 1 januari 2018 t/m 30 juni 2020. De lonen stijgen dit jaar met 2,5% en in 2019 en 2020 met nog eens 2,25%, telkens in de maand juni. Ook wijzigt de reiskostenvergoeding door het eerdere cao-maximum van 30 km op te hogen naar 40 km. Tot slot besluiten cao-partijen om aan te sluiten bij de Stichting PAWW, waardoor er op cao-niveau bindende afspraken gemaakt worden over reparatie van het derde WW-jaar en loongerelateerde WGA-uitkering. In ruil hiervoor worden nadere afspraken gemaakt over preventie van werkeloosheid. Een kort en bondig resultaat. Toch verliep het proces niet zo eenvoudig en dat had alles te maken met de ambitie-agenda van werkgevers.

In de afgelopen jaren kwamen ingezette trajecten tot modernisering en op deze tijdsgeest en branche afgestemd sociaal beleid en arbeidsvoorwaarden, niet goed van de grond.

De wens van werkgevers tot modernisering van de cao en herinrichting van werktijden in combinatie met afspraken over duurzame inzetbaarheid worden niet begrepen.

Na overleg met de vakbonden worden kaders en doelstellingen geformuleerd. Er wordt een aanpak met inzet van onderzoek afgesproken door te starten met pilots voor herinrichting van werktijden. Echter, effectueren met duidelijke afspraken welke rechten individuele werknemers op basis van de cao kunnen opeisen, anders dan juist tijdens de pilots wordt onderzocht, maakt het tot een complexe materie.

Ook al is er sprake van inkomensgaranties, het formuleren van juiste teksten blijkt lastig. Gekozen is voor een pragmatische aanpak waarbij onafhankelijke juristen, niet gebonden aan werkgevers of vakbonden, de juiste tekst aanleveren die het mogelijk moet maken dat voor bedrijven die pilots willen organiseren een verantwoorde uitvoering mogelijk is. De pilots moeten een nieuwe bij deze tijd passende werktijdenregeling opleveren voor de cao Textielverzorging.

Tot slot is besloten dat een start wordt gemaakt met de volgende fase van de redactionele modernisering van de cao-teksten. Dit laatste onderdeel samen met afspraken rondom werktijden, duurzame inzetbaarheid en een controleorgaan, maken dat we in de nabije toekomst een cao krijgen die meer bij deze tijd past en het niet naleven van de cao tijdig wordt opgepikt.

3.1 Wat mag u van duurzame inzetbaarheid verwachten?

Na onderzoek stellen cao-partijen vast dat fysieke en ergonomische problemen bij werknemers, de invloed vanuit hun privésfeer, het blijven uitoefenen van belastende functies bij het ouder worden en het voorkomen van uitval voor de pensioendatum, de topissues zijn die aandacht nodig hebben. Allereerst krijgt Raltex (het sociaal fonds) een stimulerende en faciliterende rol. Daarbij gaat de aandacht uit naar bewustwording in de sector en ontwikkeling van praktische ondersteuningsinstrumenten voor de bedrijven waaronder de inzet van Duurzame Inzetbaarheidcoaches om bedrijven zo praktisch mogelijk te ondersteunen. Een coach werkt vanuit de vraag van het bedrijf / de medewerker en reikt, na een grondige analyse, verbeterpunten aan in een advies-/implementatieplan. Daarnaast worden door Raltex instrumenten ontwikkeld die de komende periode 'lekker werken' en 'eigen regie en dialoog' moeten versterken. Voorlichting,

taak-functieroulatie, werkoverleg, dagplanning, arbo, veiligheid en vitaliteit, RI&E, hersteltijd en zelfsturing zijn hierbij een greep uit een hoeveelheid instrumenten die in twee toolboxen aan de branche geleverd worden. Tot slot worden eveneens de mogelijkheden van interne en externe mobiliteit concreter uitgewerkt om uitval door eenzijdig belastend werk tegen te gaan.

3.2 Wat gaat de modernisering van werktijden betekenen?

Cao-partijen hebben in hun moderniseringsagenda niet alleen afspraken gemaakt over het toegankelijker en leesbaarder maken van de cao, duurzame inzetbaarheid en mobiliteit, maar nadrukkelijk ook stilgestaan bij de zelfsturing en eigen regie van werknemers op hun werktijden. Hoe is dit zo laag mogelijk in het bedrijf en juist niet centraal in de cao vorm te geven. Om hierdoor afspraken mogelijk te maken over arbeidstijden die passen bij het werkaanbod en werk-/privébalans van werknemers. Zulk soort afspraken vragen een stevige verankering in de cao om vooraf helderheid te hebben over wat centraal en wat lokaal de ruimte is en hoe rechten van werknemer en werkgever op een juiste wijze geborgd zijn. Zeker bij een cao die ook Algemeen Verbindend Verklaard wordt en ook voor niet-leden van werkgeverspartijen van toepassing zal zijn. Dit wordt komende periode onderzocht in een aantal pilots. Vooropgesteld daarbij is dat deze pilots maximale vrijheid toekennen aan het lokale proces, dat daarbij ook toeslagen voor werktijden een zekere rol spelen en dat de vervangende set lokale arbeidsvoorwaardenregels de tijdelijke basis zal zijn tijdens de pilotfase. Een fase die maximaal een jaar mag duren. Vanzelfsprekend is het loonniveau van werknemers en daarmee hun inkomen, geborgd. Immers een andere werktijdenindeling, het betrekken van toeslagen, kan loonconsequenties hebben. Daarbij is het van belang dat vooraf helder is dat deze worden gecorrigeerd voor de deelnemers. Deelname aan een pilot vraagt instemming van de ondernemingsraad en 75% van de werknemers uit de betreffende bedrijfsonderdelen die meedoen. Er zijn verder een aantal spelregels gedefinieerd. Werkgevers verwachten dat uiteindelijk een gezondere werk-live-balans zal ontstaan.

3.3 Wat doet het Controleorgaan?

Het Controleorgaan, CT, draagt mede zorg dat de cao nageleefd wordt, ook door de bedrijven die door het Algemeen Verbindend Verklaard zijn van de cao, deze verplicht moeten toepassen. Het CT wordt uitgevoerd onder regie van een Raltex-commissie, waarbij Raltex eindverantwoordelijk is namens sociale partners. Een controlebeleidsdocument vormt de basis van de uit te voeren controles. Deze zijn gericht op administratieve afwijkingen en omissies die hersteld dienen te worden. Samenwerking met diverse inspecties en het Openbaar Ministerie, wordt gerealiseerd ter uitwisseling van gegevens, daar waar dit bijdraagt en is toegestaan. Wanneer en onder welke voorwaarden een controle plaatsvindt is een van de belangrijkste uitgangspunten voor sociale partners geweest in de voorbereiding. Afgesproken is dat:

- Controle plaatsvindt n.a.v. een klacht van een medewerker, cao-partijen of collegabedrijf.
- Controle plaatsvindt n.a.v. een éénmalige aselecte segment steekproef (horeca, zorg en industrie), met een steekproef van 15 bedrijven.
- De omvang van de controle wordt bepaald door het aantal werkzame personen en geconstateerde afwijkingen uit het verleden.

Bij geconstateerde overtredingen is er hoor en wederhoor met de mogelijkheid tot uitbreiding/opschaling van het controleonderzoek. De ervaringen uit de eerste 15 bedrijven kunnen aanleiding geven om de aselecte steekproef nader inhoudelijk te definiëren. Een sanctiebeleid kan onderdeel uitmaken van de controle. Bedrijven met minder dan 15 werknemers (inclusief uitzendkrachten) vallen buiten de aselecte controle.

Zelf de was doen tijdens waterschaarste

door Astrid van Eck | jul 26, 2018 | MVO, Newasco, Nieuws, Particulier, Verantwoord ondernemen

Zelf wassen tijdens waterschaarste: kun je dat nog wel verantwoorden aan de toekomstige generaties? Het zal niemand ontgaan zijn; het is droog en er ontstaan langzaam maar zeker problemen in de drinkwatervoorzieningen. Volgens Vitens verbruiken we in deze periode 45% meer drinkwater. Drinken we dan zoveel meer? Nee, dat niet. We gebruiken ons drinkwater voor tal van andere zaken zoals voor het douchen, de toilet, de tuin en het doen van de was. De top 3 water verbruikers: douchen, het toilet en de wasmachine.

Een moderne wasmachine verbruikt per kilogram wasgoed 9 liter vers water. Vaak is een wasmachine aangeschaft om jaren achtereen dienst te doen. De praktijk is dan ook vaak een minder modern model. De oudere modellen wasmachines gebruiken al snel 15 tot 20 liter water per kilogram wasgoed. Een rekenvoorbeeld: een wasje van 5 kg x 15 liter vers water = 75 liter! (en je doet er zo een paar per week). Newasco verbruikt uiteraard ook water, maar wel flink minder. Hoeveel minder? Per kilogram wasgoed verbruiken wij slechts 4 liter. En dat water halen we uit eigen bron, we verspillen dus geen drinkwater! Stel je eens voor, als iedereen de was zou uitbesteden, hoeveel kostbaar drinkwater zouden we dan niet besparen?!

4. Kwaliteitsmanagement; ontzorging in de bedrijfsvoering!

4.1 De juiste beslissing,met de juiste info

Alles gaat sneller en we hebben meer van alles tot onze beschikking. Het enorme, wereldwijde aanbod van supersnelle informatie en producten, kunnen tot minder overzicht leiden. Het nemen van de juiste beslissingen op basis van de juiste informatie wordt moeilijker. Daarom zoeken mensen naar houvast, een bevestiging. Een goed productmerk biedt houvast en geeft zekerheid. Dat geldt ook voor kwaliteitskeurmerken en -certificaten.

Enkele trends en ontwikkelingen met meer toegevoegde waarde:

- **Professionaliteit**: klanten en belanghebbenden zijn kritischer geworden. Daarmee groeit de behoefte aan professionele fabrikanten en leveranciers die aan kunnen tonen op de hoogte te zijn van allerlei relevante ontwikkelingen en zich daar voortdurend op aanpast door constante monitoring en verbetering. Ondertussen moet het kwaliteitsniveau van producten en diensten constant voldoen aan verwachtingen en (wettelijke) eisen.

- **Hygiëne en infectiepreventie**: Dit is een groot thema geworden door met name toenemende resistentie van bacteriën. Voorheen onschuldige ziekten kunnen nu dodelijk zijn. MRSA1 is een bekende bacterie en vooral gevaarlijk voor patiënten met open wonden en/of verzwakte immuunsystemen. Gezondheidszorgorganisaties ontwikkelen en geven richtlijnen over verschillende onderwerpen om de verschillende risico's van infectie en besmetting te beheersen. Maar de diversiteit aan richtlijnen is enorm. Richtlijnen zijn in de regel niet (volledig) toegespitst op textielmanagement.

- **Meer verspreiding van infecties**: Dit vanwege bijvoorbeeld Wereldwijd reizen zoals MERS [2]: de eerste bevestigde zaak werd gemeld in Saudi-Arabië 2012. Door internationaal reizen verspreidde de ziekte zich over de hele wereld, zoals wordt geïllustreerd door de figuur van het ECDC [3].

- **Hygiëne thuis**: Mede door bovengenoemde zaken alsmede het beleid om zieke mensen langer in de thuisomgeving te verzorgen, is de hygiëne thuis een groeiend aandachtspunt. Er zijn steeds meer meldingen over het groeiende aantal bedwantsen, huisstofmijt en allergieën. Thuis wassen is vaak niet effectief vanwege onder andere de lage temperaturen. Ook het risico van kruisbesmetting neemt daarmee toe; zeker als mensen verontreinigde, besmette werkkleding samen met andere kleding wassen.

- **Personeel en veiligheid**: Deze thema's krijgen al lang veel aandacht van wetgevende en toezichthoudende instanties. Met het onderwerp "duurzame inzetbaarheid" krijgt dit thema nog meer gewicht. Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM), als laatste maatregel, beschermen mensen tegen specifieke risico's. De juiste beschermingsmiddelen kiezen is dus belangrijk. Maar ook het tijdens de hele levensduur op peil houden van die beschermende eigenschappen! Inzicht krijgen in het kwaliteitsniveau van PBM is lastiger geworden, omdat door de globalisering van productie en handel PBM in verschillende landen in verschillende delen van de wereld gemaakt worden. Er is meer afstand tussen fabrikant en eindgebruiker.

- **Wereldwijde harmonisatie**: Het ontbreken van een wereldwijd geharmoniseerd kwaliteitsniveau van producten en diensten maakt het ook moeilijker om

Professionele Textielservice

te bepalen aan welke wet- en regelgeving moet worden voldaan. Wel zijn er generieke, wereldwijd toepasbare kwaliteitsmanagementsystemen. Echter, de daarin opgenomen eis dat voldaan moet worden aan geldende wet- en regelgeving lost het probleemstuk van het eerste aandachtspunt niet op, namelijk welke wet- en regelgeving? Daarnaast blijft dat een generiek systeem veel ruimte biedt voor verschillende uitleg en toepassing.

- **Groeiende claimcultuur**: Het bekendste voorbeeld van een claimcultuur is de U.S.A. Vanwege een gebrek aan een sociaal vangnet en sociale voorzieningen, moeten slachtoffers van ongevallen partijen aansprakelijk stellen om schadevergoeding en inkomstenderving te krijgen. Ook in andere landen wordt dit gebruikelijker. Een garantie voor het kwaliteitsniveau van producten en diensten beperkt het risico om aansprakelijk te worden gehouden voor ongevallen.

- **Bijdrage aan maatschappelijke problemen**: Door het leveren van diensten en producten met een gegarandeerd kwaliteitsniveau, bijvoorbeeld op het gebied van hygiëne kan een bijdrage worden geleverd door de verspreiding van infecties op te lossen en/of de veiligheid van personeel te waarborgen door beschermende kleding te bieden die ook na veelvuldige reiniging aan alle veiligheidseisen voldoet. Hiermee kunt u onder meer bijdragen aan de inspanningen om de kosten van de samenleving te verlagen voor mensen die ziek worden of tijdelijk arbeidsongeschikt worden.

4.2 Return on investment!

Een ondernemer investeert als hij rendement verwacht. Efficiëntere machines, betere ICT, optimale processen en goed opgeleide medewerkers. Investeren in deze onderdelen van de bedrijfsvoering levert meestal een direct waarneembaar resultaat op. Meer productie, minder fouten, minder verbruik.

2 Travel, Conflict, Trade, and Disease

OVERVIEW

The essays collected in this chapter examine how travel, armed conflict, and trade move people—as well as animals, plants, and products made from them—and how these movements influence patterns of infectious disease transmission. The discussion begins with an exploration of the role of the global traveler in the emergence of infectious disease by workshop speaker Mary Wilson of Harvard, who illustrates the profound impact of recent increases in the volume, speed, and reach of global travel. "Humans can reach almost any part of the earth today within the incubation period for most microbes that cause disease in humans," Wilson writes. "Travel is also discontinuous, often including many stops and layovers along the way. This means that travelers are part of the dynamic global process of moving biota, along with trade, which moves plants, animals, and other materials." Moreover, she observes, several other trends—including growth in human and food animal populations and urbanization—further contribute to infectious disease emergence.

[1] Meticilline-resistente Staphylococcus aureus

[2] Infectious Disease Movement in a Borderless World: Workshop Summary (https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK45724/)

maakt het verschil

In geval van kwaliteitsmanagement is vaak iets meer tijd nodig om een goede ROI te realiseren. Er moet geïnvesteerd worden in het ontwikkelen van allerlei processen, procedures, formulieren, voorschriften; alles wat een systeem tot systeem maakt. Na het ontwikkelen moet alles geïmplementeerd worden hetgeen gewenning vraagt. Pas na enige tijd zijn de eerste registraties beschikbaar en kan getoetst worden of normen gehaald worden waarmee tegelijkertijd vastgesteld wordt of er afwijkingen zitten. Die kunnen vervolgens met aanpassingen hersteld worden, zodat bij volgende registraties en analyses hiervan blijkt dat de afwijking zich niet meer voordoet, waardoor de efficiency verbeterd is, het kwaliteitsniveau is gestegen en het kostenniveau is gedaald.

ISO 9001:2015

In 2015 heeft mevrouw Basak Manders van de Rotterdam School of Management een rapport uitgebracht "Implementatie en effect van ISO 9001" dat aantoont dat de bedrijfsvoering en marktposities van bedrijven met een ISO 9001-managementsysteem zijn verbeterd.

4.3 Certex® Deskundigen

FTN en haar leden hechten aan innovatie. Een kwaliteitsmanagementsysteem kan hierop behoorlijk de handrem zetten! Door vanuit de procesgedachte eisen te stellen aan de feitelijke processen worden aanpassingen, lees verbeteringen, van die processen geblokkeerd. Certex geeft de ruimte aan innovatie door vooral het resultaat centraal te stellen. Daardoor kunnen nieuwe technieken snel geïmplementeerd worden mits het vereiste eindresultaat wordt gehaald!
Het in Certex® opnemen van EN 14065 RABC, de HACCP specifiek voor wasserijen, en daarmee verplicht te stellen, is een belangrijke stap geweest. Risicoanalyses binnen de wasserij maken het mogelijk om beheersmaatregelen te nemen en contaminatie te voorkomen.

CERTEX®

Een onafhankelijk College van Deskundigen Certex stelt de inhoud van Certex® vast. Dit College bestaat uit ter zake kundige vertegenwoordigers van alle relevante marktpartijen als gezondheidszorg, horeca en industrie alsmede CEO's van professionele textielservicebedrijven. Samen zien zij erop toe dat Certex® in de pas blijft lopen met de marktontwikkelingen. Zonder daarbij concessies te doen aan het kwaliteitsniveau!

4.4 Uw rol als adviseur

In de afgelopen jaren zijn bedrijven en organisaties steeds meer gaan outsourcen. De inkoop is in handen gekomen van facilitair managers die één target hebben, namelijk jaarlijks het inkoopbudget met een aantal procenten verlagen. Dit legt een druk op de keten.
De bedrijven/organisaties waarvoor zij werken hebben een verantwoordelijkheid richting personeel, bewoners/patiënten en gasten. En die veiligheid mag niet in het gedrang komen.

Door textielmanagement over te dragen aan een professioneel textielservicebedrijf, wordt een deel van die verantwoordelijkheid overgedragen. Vertrouwd wordt op levering van producten die ook veilig blijven tot het moment dat ze uit de roulatie worden genomen. Als specialist kunt u zich volledig toeleggen op dit onderdeel dat uw klant ontzorgt in de totale bedrijfsvoering.

5. Voorsprong door techniek

5.1 Digitalisering & slimmere supply chains

Ook de wereld van textielservice is volop in beweging door de ontwikkelingen van digitalisering. De belangrijkste markttrends in textielservice vragen hier ook om. Op het snijvlak van (big) data-management, automatisering door middel van geïntegreerde processen (IoT-techniek) en optimaal supply chain management ligt de grootste kans om te onderscheiden op basis van techniek. Veel bedrijven hanteren een 'cost-leadership'-strategie. Digitalisering en het organiseren van slimmere supply chains biedt nieuwe perspectieven.

Uitdagingen voor textielservice

Met de huidige markttrends kan een textielservicebedrijf zich steeds minder veroorloven om niet met digitalisering bezig te zijn. Of dit nu zelfstandig wordt gedaan of in samenwerking met partners (bijvoorbeeld een linnenverhuurder of aanpalende marktpartijen), het slim inzetten van digitalisering is in toenemende mate nodig om de concurrentie voor (of bij) te kunnen blijven. De grootste uitdagingen op de markt betreffen:

1. De steeds specifiekere klantwens welke vraagt om een flexibel productieproces terwijl de automatisering moet blijven daar de klant niet bereid is (veel) meer te betalen.
2. Een groeiend tekort aan gekwalificeerd personeel op de arbeidsmarkt.
3. Toenemende prijsdruk welke resulteert in schaalvergroting.

Moderne techniek moet een wasserij in staat stellen om geautomatiseerd te produceren terwijl klantspecifieke wensen worden geborgd. Met de komst van RFID en geïntegreerde processen (machines die met elkaar communiceren) is dit vandaag de dag mogelijk. Ondanks de automatisering zijn de arbeidskosten in de kostenstructuur doorgaans nog altijd zo'n 40-50% van het totaal. IT en machines moeten vooral ondersteunen om het werk zo aantrekkelijk en efficiënt mogelijk te maken. Robotisering gaat zeker volgen - in 2018 is de eerste robot gepresenteerd die door middel van visiontechnologie handdoeken kan herkennen en verwerken – maar vooralsnog is arbeid & teambuilding een bepalende factor.

Textielservice & ketenregisseur

Textielservice speelt een zeer prominente rol in de supply chain van textiel dat wordt ingezet in de wereld van de horeca, gezondheidszorg en handel & industrie. Textielservicebedrijven bieden een totaaloplossing voor de behoefte aan linnen, werkkleding en overige textiel-/hygiëneproducten, veelal op basis van een textielverhuurbusinessmodel. Hiermee is het bedrijf in de ideale positie om de functie van ketenregisseur te vervullen.

Interne logistieke efficiency

Efficiency op de interne logistiek (binnen de muren van de wasserij) is te behalen bij het uitsorteren van de vuile was

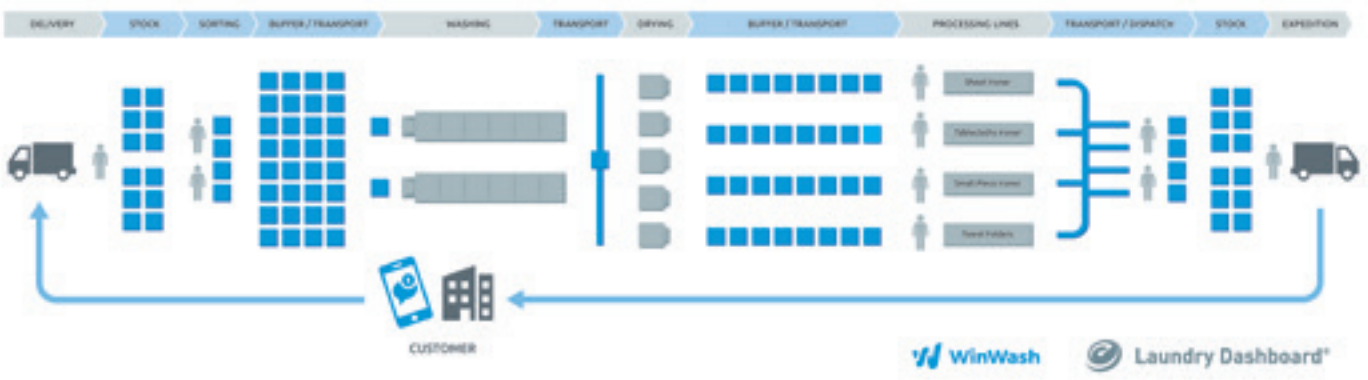

Afbeelding: Interne logistiek in de wasserij – bron: WSP systems

en het verwerken van de schone was in de wasserij. Dit zijn handmatige taken, het overige is veelal geautomatiseerd. Het zwaartepunt (meeste FTE) ligt aan de schone kant (insteken van textiel in mangels en vouwmachines, soms handmatige finishing, kwaliteitschecks, order-picking, etc.).

Om het proces te optimaliseren wordt er idealiter gewerkt op basis van een 'just-in-time' proces waarbij één klant op het juiste moment compleet bij elkaar komt aan de schone kant. Hierdoor wordt de benodigde voorraad beperkt en dat scheelt kosten. Software draagt zorg voor het just-in-time organisatieproces door machines met elkaar te laten communiceren als één productielijn, automatisch de meest optimale beladingsgraad van productielijnen te gebruiken, de meest ideale volgorde van was-batches te berekenen en de benodigde mankracht- & machineplanning hier op af te stemmen. De informatie per klant (inclusief klantwensen) wordt eenmalig ingevoerd, daarna gaat het proces automatisch. Software helpt een textielservicebedrijf zo enerzijds een planning te maken en anderzijds bij te sturen wanneer de planning onverhoopt anders uitpakt. Door middel van real-time dataverzameling kan er ook real-time worden bijgestuurd en draait de wasserij zo efficiënt mogelijk. Moderne software kan langs deze weg inzicht geven tot op elk gewenst niveau. Efficiency per werknemer, per team, etc. en managementinformatie over de gehele productie, kostprijsinzichten, winstgevendheid per klant, benchmarking, etc.

Externe logistiek & E-commerce

Het woord textielservice geeft het al een beetje weg, zodra het textiel de wasserij verlaat moet een belangrijk onderdeel van de dienstverlening nog worden ingevuld. Dit betreft natuurlijk het transport, maar wellicht nog belangrijker is de dienstverlening eromheen. In de textielservice wordt niet meer gesproken over chauffeurs, maar over servicemedewerkers. Dit betreft mensen die actief bijdragen aan de dienstverlening en zo de toegevoegde waarde borgen. Het gegeven dat textielservice vrijwel uitsluitend met eigen vervoer wordt uitgevoerd geeft al aan dat de servicemedewerker een belangrijke functie vervult in de waardepropositie. IT-systemen, inclusief tracker in de wagen als tablet van de servicemedewerker, ondersteunen de logistieke operatie. Zo wordt automatisch de optimale routeplanning bepaald aan de hand van een klantengroep en specifieke klantwensen. Veiligheidsaspecten worden automatisch gemonitord (bijvoorbeeld snelheid van de wagen of

olieniveau) en de administratieve afhandeling kan grotendeels worden geautomatiseerd.

Klanten worden ook op deze IT-systemen aangesloten. Via een app of online klantenportal kan de klant automatisch worden geïnformeerd over leveringen en bestaat er de mogelijkheid om eenvoudig leveringen aan te passen. Dit biedt mogelijkheden om procesefficiency te optimaliseren maar nog belangrijker de service experience te verbeteren. Langs deze weg zijn er diverse voorbeelden van bedrijven die E-commerceoplossingen hebben ontwikkeld en zo het productassortiment succesvol hebben uitgebreid. Doordat de systemen aan elkaar zijn verbonden krijgt de servicemedewerker via de tablet automatisch de juiste informatie aangereikt per klant, inclusief last minute wijzigingen. Hierdoor wordt het aantal fouten geminimaliseerd en loopt het proces zo soepel mogelijk. Daarnaast bieden de IT-systemen uiteraard inzicht voor het management om beter te monitoren wat er daadwerkelijk gebeurt (op basis van objectieve data) om zo een correcte en efficiënte aansturing te organiseren.

Business intelligence

Al deze software & IT-systemen maken dat textielservicebedrijven op een steeds groter wordende schat aan data zitten. Over de gehele levensduur van een stukje textiel wordt data verzameld en dat biedt mogelijkheden om aantoonbaar uitspraken te doen (denk aan eco-footprint) en garanties te geven (bijvoorbeeld op het gebied van hygiëne en/of veiligheid). Daarnaast kunnen er nieuwe dataproducten worden ontwikkeld die interessant zijn voor bestaande of zelfs nieuwe klantengroepen. De grootste uitdaging om succesvol van data gebruik te maken zit in het correct ontsluiten van verschillende databronnen in één systeem: een business intelligence tool die over alle lagen van de organisatie heen gaat en de juiste informatie aan de juiste persoon verschaft. Bij databronnen moet gedacht worden aan IT-systemen zoals hierboven beschreven, maar ook aan data uit het verleden en externe databronnen (openbare en commerciële bronnen). Er zijn enkele bedrijven in de branche die al actief van dergelijke BI-tools gebruik maken om bijvoorbeeld te bepalen of een nieuwe markt interessant genoeg is om in te stappen of dat een nieuwe potentiële klant voldoende perspectief biedt om een contract mee aan te gaan. Hier ligt echter nog een schat aan mogelijkheden en in feite is er altijd ruimte voor verbetering.

Data2move Laundry

Vanuit het project Toekomstvisie textielservice (een update van de Routekaart 2030) heeft FTN in samenspraak met leden en gebruikersgroepen van klanten in 2017 (big) data management als specifiek researchthema benoemd. Vanuit die ontwikkeling is via TKT (Technologisch Kenniscentrum Textielverzorging) een deelname aan de Data2Move community opgezet. Deze community is opgericht door de TU Eindhoven en bestaat uit zo'n vijftig organisaties van transporteurs tot FMCG tot IT-partijen. De community heeft als doelstelling kennis uit te wisselen en projecten op te tuigen op het gebied van big data, internet of things en supply chain management. In 2018 zijn een drietal projecten uitgevoerd in samenwerking met FTN-leden en studenten van de TU Eindhoven;

1. Er is gekeken naar een efficiency model voor textielservicebedrijven waarbij een FTN-lid door middel van een simpele tool kan bekijken hoe efficiënt de wasserij draait. Doelstelling hierbij was een opstapmodel te creëren waarbij een wasserij tegen minimale moeite en kosten toch een beeld kan krijgen bij efficiency.

2. In het tweede project startte de student met de vraag hoe een wasserij beter inzicht kan krijgen in het aantal op te halen containers bij de klant. Dit is voor de meeste textielservicebedrijven een onbekend gegeven, zeker in de horeca. Door middel van diverse analyses (waaronder het VRP,

oftewel het Vehicle Routing Problem) identificeerde de student dat er bij de horecaklanten op drie routes een potentieel van enkele honderden kilometers besparing gerealiseerd kon worden.

3. In het laatste project van de drie kreeg de student de opdracht een voorspellend model te maken voor de horecaklanten (waar seizoenspatronen van invloed zijn) welke op 6000 kg per week nauwkeurig een voorspelling kan geven over het te verwachten aantal kg wasgoed over de eerstkomende weken. Dit project is succesvol afgesloten waarbij de betreffende wasserij op wekelijkse basis gebruikmaakt van het voorspellingsmodel. Hetzelfde model wordt ook voor FTN-leden beschikbaar gesteld.

Alle drie de projecten bieden basis voor vervolgonderzoek, in 2018-2019 zullen deze mogelijkheden verder worden bekeken. Daarnaast worden voorbereidingen getroffen om in februari 2019 enkele nieuwe projecten in samenwerking met de TU Eindhoven en de communitypartners in te richten. Hierbij staat het thema 'laundry on demand' en het thema 'linnenverlies' centraal. Linnenverlies is een behoorlijke kostenpost waar geen vergoeding tegenover staat. Binnen het project wordt beoogd het exacte probleem nader te definiëren en oplossingen te formuleren/piloten. Het thema Laundry on Demand is breder. Door middel van nieuwe technologie zoals hierboven beschreven liggen er mogelijkheden marktsegmenten te gaan bedienen die voorheen niet of beperkt klant waren bij textielservicebedrijven. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de bouwsector die behoefte heeft aan een textielservice op flexibele basis en steeds verschillende locaties. Door een combinatie van GPS-techniek in de smartphone van de drager en een koppeling met het klantenportaal van het textielservicebedrijf wordt dit marktsegment bereikbaar. Een ander voorbeeld betreft de consumentenmarkt, in toenemende mate blijkt de consument bereid de was in zijn geheel of gedeeltelijk uit te besteden. Dit werk ligt op het snijvlak van de textielreiniger en de wasserij die persoonsgebonden goed verwerkt (denk aan ouderenzorg). Het vraagstuk hier betreft vooral welke techniek nodig is om deze markt op grote(re) schaal bereikbaar te maken. Doelstelling bij dit thema is dan ook het verkennen van techniek binnen en buiten de branche om zo in samenwerking met partijen tot nieuwe concepten te komen, specifiek afgestemd op (nieuwe) doelgroepen.

Data kan van grote waarde zijn voor een wasserij mits correct ontsloten in een BI tool

6. Global Compact: Tot 5x milieuvriendelijker!

De sector textielverzorging vindt het belangrijk om milieu en duurzaamheid proactief te benaderen. Daarom hebben FTN en NETEX zo'n zeven jaar geleden de Global Compact Ten Principles van de Verenigde Naties ondertekend. De Ten Principles vallen onder vier pijlers: mensenrechten, arbeid, milieu en anti-corruptie. De focus zal hier vooral op milieu liggen.

Pijler milieu

Milieu was, is en blijft een speerpunt. Op sectorniveau worden jaarlijks meerdere projecten uitgevoerd om productieprocessen efficiënter en duurzamer te kunnen maken. Door bijvoorbeeld machines te optimaliseren en de ontwikkeling van nieuwe, milieuvriendelijkere oplosmiddelen te stimuleren. De optelsom van al die activiteiten geeft als uitkomst dat professioneel reinigen duurzaam is. Maar liefst drie tot vijf keer milieuvriendelijker dan de huishoudwasmachine. Kwaliteitsmanagement zorgt voor een goede monitoring van processen; afwijkingen worden meteen geconstateerd en hersteld. De kwaliteit van het (eind)product verbetert hierdoor. Maar ook de efficiency (water-/energieverbruik, chemicaliën) en dus ook de duurzaamheid!

Recycling is duurzamer

Er werd een tijd gedacht dat wegwerpartikelen gemaakt van gerecycled afval beter waren voor het milieu dan textiel dat constant gereinigd moet worden. Onderzoek heeft echter aangetoond dat dit niet waar is. Herbruikbaar textiel is duurzamer dan de papieren tegenhanger. Stoffen handdoeken veroorzaken bijvoorbeeld gemiddeld 95% minder afval dan papieren varianten en verbruiken gemiddeld 48% minder energie. Ook wordt er gemiddeld 29% minder CO2 gegenereerd.

Ketenbenadering geoptimaliseerd

De sector focust niet alleen op de eigen, interne processen, maar kijkt ook over de muren naar buiten. En kiest voor samenwerking in de keten. Die benadering maakt dat duurzaamheid meer inhoudt dan alleen energiebesparing en CO2-reductie. Door de ontwikkeling en inzet van duurzaam textiel te bevorderen, wordt de productie milieuvriendelijker en de levensduur verlengd. De totale inzet van textiel krijgt, zeker in combinatie met hergebruik en recycling, daardoor een geringere milieu-impact. Dat de inzet van mengvezels de droogtijden verkort, betekent minder energieverbruik. Professionele textielverzorging zorgt ook voor verbetering van het duurzaamheidsprofiel van haar klanten. Die profiteren van alle ontwikkelingen en innovaties die onze sector realiseert. En dat is ook de bedoeling!

Ruimte voor verbetering...

…. is volop aanwezig. Zoals telkens weer blijkt als RVO Nederland de Resultatenbrochure MJA-3 publiceert. Jaar op jaar scoort textielverzorging bovengemiddelde resultaten terwijl steeds gezegd wordt dat het laaghangende fruit nu wel geplukt is. Maar er is nog volop ruimte. Denk bijvoorbeeld aan elektrische distributie, één van de deelprojecten binnen de Green Deal Textielservice, waarmee bedrijven nu echt bezig zijn. Er rijden inmiddels 100% elektrische vrachtwagens en bestelbussen in verschillende steden. De inzet van ICT en het slim gebruik (gaan) maken van "Big Data" zal nieuwe mogelijkheden bieden om de efficiency opnieuw te vergroten. Zo werd in 2017 opnieuw 3,1% sectorbreed bespaard en staat de teller sinds 2005 inmiddels op 29% besparing.

Door gezamenlijke projecten waarvan de resultaten door leden gebruikt kunnen worden, maar ook individuele initiatieven, kan en gaat de sector nog veel stappen

vooruit zetten en het duurzaamheidsprofiel verder versterken.

6.1 Raak passende Mode; Virtueel Passen!

Steeds meer bedrijven die kleding verkopen maken gebruik van het internet naast de bestaande retail-outlet. Naast de voordelen in de vorm van gemak voor de klant en overzichtelijkheid loopt men ook tegen wat probleem aan. Doordat bij online shoppen kleding passen voordat je het koopt vrijwel onmogelijk is, worden er meestal meerdere kledingstukken toegezonden en komen er daarom ook meerdere retour. De extra kosten die dit met zich meebrengt, zorgen voor veel bedrijven voor problemen.

Er zijn diverse MKB-bedrijven die creatieve oplossingen voor het probleem hebben bedacht, maar de oplossingen zijn vaak niet voldoende gevalideerd. Daarnaast is het lastig voor deze bedrijven om hun ideeën te toetsen in een reële omgeving. Modebedrijven én technische/ creatieve bedrijven hebben oplossingen bedacht voor het virtueel passen van kleding. In dit project worden deze verschillende oplossingen getoetst in samenwerking met kennispartijen. De oplossingen betreffen onder andere nieuwe methoden om lichaamsafmetingen te bepalen (slimme vragen, smartphone, scanner, Kinect), vertalers van kledingmaat van leverancier A naar B, virtueel passen, technieken om patronen beter te schalen en plug-ins die zoeken naar de juiste maat. Deze methoden kunnen goed aanvullend op elkaar werken in plaats van voornamelijk concurrerend en kunnen zo gezamenlijk een oplossing bieden voor dit probleem in de kledingindustrie.

6.2 Ecotool; een online LCA in een handomdraai!

De Ecotool is een hulpmiddel voor het uitvoeren van een LCA voor textielproducten. LCA staat voor levenscyclusanalyse en geeft de milieuanalyse van een product gedurende zijn hele levensduur weer: van de productie van de vezels en

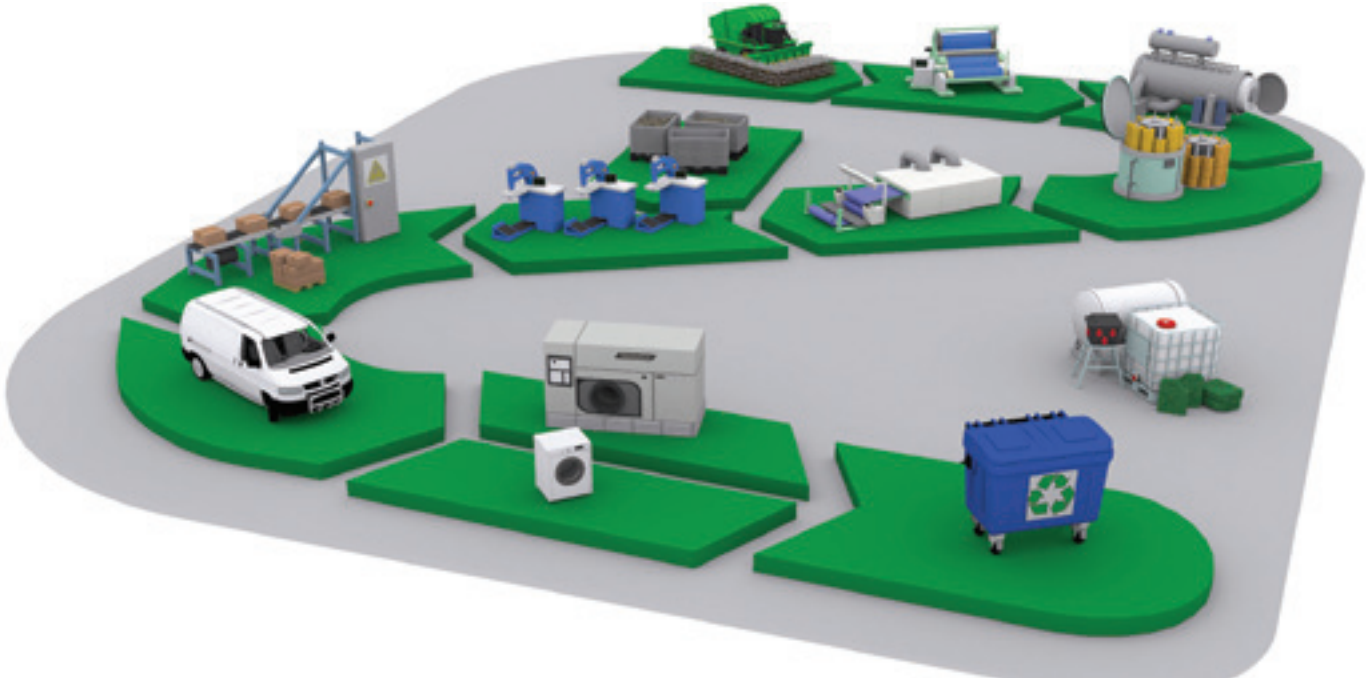

Webbased Ecotool

Mileuvriendelijk met

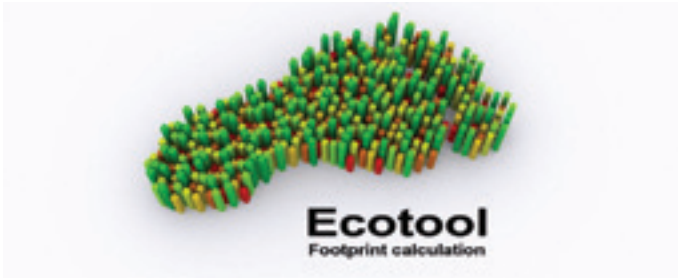

de productieprocessen tot de gebruiksfase en tenslotte de behandeling nadat deze weggegooid is.
Met de Ecotool kan de gebruiker de complete levenscyclus van een specifiek product of een deel van de productieketen van het product modelleren en analyseren. Het doel van de Ecotool is inzicht te geven in de milieuprestaties:

- hettoontderelatieveimpactvandelevenscyclusstappen;
- de gebruiker leert welke levenscyclusstap(pen) leiden tot de grootste milieu-impact;
- de Ecotool maakt de vergelijking van producten of productvarianten mogelijk;
- de Ecotool kan ook worden gebruikt om individuele productieprocessen of -materialen te vergelijken.

De informatie kan worden gebruikt om weloverwogen keuzes te maken, zoals welke levenscyclusfasen als eerste moeten worden aangepakt voor verbeteringsopties (om de impact van een product te verminderen) of in communicatie met klanten of leveranciers. Zo kan heel eenvoudig een katoenen handdoek naast een katoen/PE handdoek gehouden worden om te zien waar er met deze verandering energie bespaard wordt.
De Ecotool is ontworpen voor textielproducerende bedrijven in Nederland, daarom ligt de focus vooralsnog op Nederlandse/Europese productieprocessen. Met de nieuwste update is de Ecotool gebruiksvriendelijker geworden en kan nu ook worden gebruikt door mensen die minder bekend zijn met de exacte productieprocessen voor de textielproductie.

6.3 Energie Prestatie Keuring; een praktische uitkomst!

Volgens de wet Milieubeheer is het momenteel verplicht om energiebesparende maatregelen te implementeren met een terugverdientijd van vijf jaar of korter. Het is op dit moment aan de toezichthouders om na gaan in hoeverre dit gebeurt. Dit gaat echter per 1 juli 2019 veranderen. Doordat de overheid energiebesparing en CO2-reductie hoger op de prioriteitenlijst van bedrijven wil zetten, is het vanaf dat moment aan het bedrijf om eens per vier jaar de toezichthouder te informeren over de maatregelen die er gepland staan. De EPK, of Energie Prestatie Keuring, is een service die bedrijven helpt bij het in kaart brengen van hun mogelijke energiebesparende maatregelen. Deze keuring is laagdrempeliger en praktisch toepasbaar.
Naast dat energiebesparing goed is voor het milieu, is de maatregel zo geïmplementeerd, dat u met deze besparing ook direct geld gaat verdienen. In een eenvoudige checklist

FTN ledenvergadering bij Lavans tijdens Laundry Experience Event 2017

Professionele Textielservice

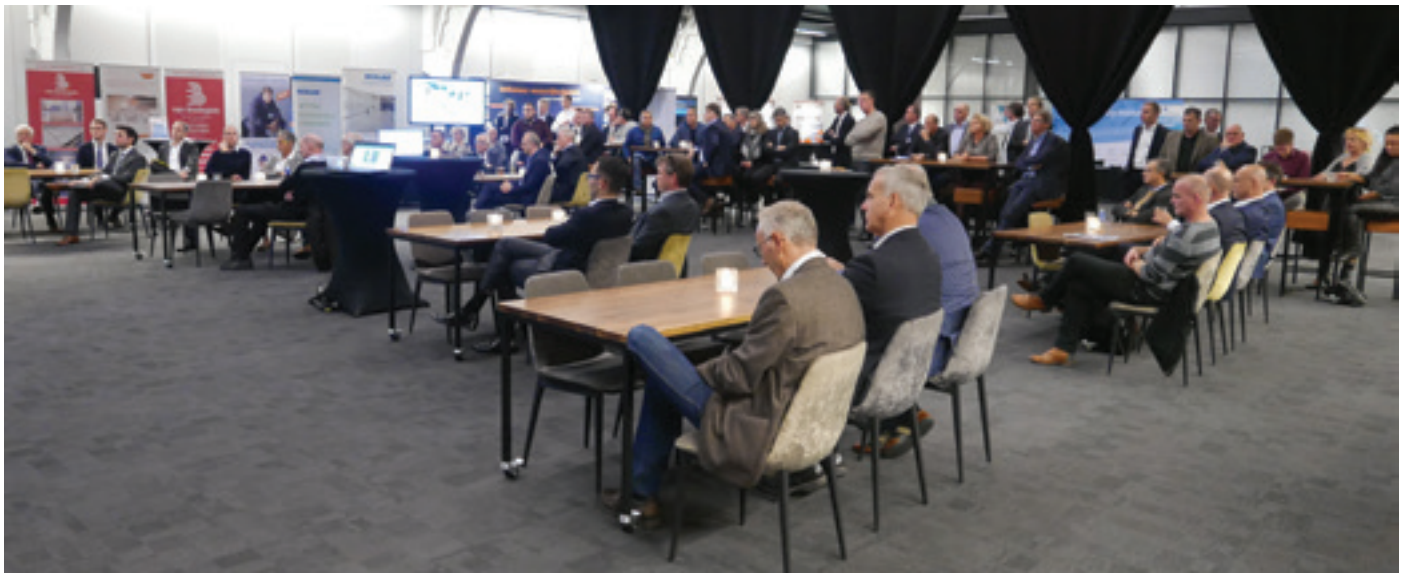

Nationaal Symposium Textielbeheer 2017

staan voorbeelden van energiebesparingen specifiek voor de PTC, maar ook voor bedrijven in het algemeen. U kunt hier denken aan optimaliseren door in te weken met warm water, of om te proberen overwas tegen te gaan of de temperatuur van het wasproces te verlagen. Hierdoor krijgt u een plan met besparingen waar u binnen vijf jaar uw investering mee heeft terugverdiend en daarna dus geld mee gaat verdienen. Aan de hand hiervan heeft u de mogelijkheid om een plan van aanpak te maken en de gewenste besparingen in te plannen.

6.4 Andere lopende projecten

Dit is echter maar een deel van de projecten die momenteel lopen. Andere projecten waar momenteel hard aan gewerkt wordt zijn: Schoonmaak van textiel wat vervuild is met cytostatica, alternatieven voor gas voor de toekomstige energievoorziening, benchmark studies, Big Data en digitaliseringsprojecten. Uiteraard zijn wij ook constant bezig met het actualiseren en verbeteren van onze online E-learningcursussen.

Nationaal Symposium Textielbeheer 2017

7. Internationalisering textielverzorging: nut & noodzaak!

Nederland heeft in relatieve zin een steeds kleiner wordende economische positie in de wereld. Desondanks doen Nederlandse bedrijven en experts op het gebied van textielverzorging mee op het hoogste niveau van innoverende technieken, business development en brancheontwikkeling. Op het gebied van internationalisering is de markttrend van consolidatie en de toepassing van economies of scale zeer prominent in de Nederlandse textielservicesector. Zowel op Europees als ook intercontinentaal niveau zijn overnames en partnerships veelvoorkomend met het spraakmakende voorbeeld van Elis (Frans bedrijf) dat vorig jaar onder meer Berendsen overnam. Voorheen was Elis nog niet actief op de Nederlandse markt. Door deze aankoop is dit bedrijf ineens een van de grootste internationale ondernemingen geworden. Een ander sprekend voorbeeld is de joint venture van de twee multinationals Initial & CWS-boco welke dit jaar verder vorm heeft gekregen.

Partnership

Naast acquisities is internationalisering ook zichtbaar in de vorm van partnerships en franchising formules. Concepten - inclusief of exclusief de branding - worden verkocht of bijvoorbeeld met een aanmerkelijk belang aangeboden aan partijen uit andere landen. Dit gaat ook heel goed tussen verschillende continenten met voorbeelden van het Amerikaanse Cintas dat in China actief is of het Italiaanse Servizi 3Piu die met de Indiase partner Shubrham in zee gaat. Nederlandse bedrijven kijken ook op deze manier naar mogelijkheden, voorbeelden hiervan zijn Blycolin (actief in vijf Europese landen) en de Lamme groep (specialistisch concept airlines). Overigens worden deze partnerships niet alleen op bedrijfsniveau georganiseerd. Bijvoorbeeld vanuit het Switch Asia-project werd er ook op brancheniveau een samenwerking opgezet met een consortium aan Chinese en Europese partijen, met het doel energiebesparing te realiseren. Aan dit succesvolle project deden 834 Chinese wasserijen mee in twee grote steden welke gezamenlijk meer dan 20 megaton energiebesparing hebben gerealiseerd in slechts drie jaar.

CINET Sustainability Award 2018 voor Elis B.V. te Arnhem

Nederland als kenniseconomie

Nederland staat bekend om haar kenniseconomie. Deze karakteristiek is ook goed te zien bij de Nederlandse textielverzorgingsbranche. Naast een selectief aantal dominante leveranciers van machines en chemie (voornamelijk Duitsland, US en Italië) doen een aantal Nederlandse partijen als het snel groeiende Vega Systems (machines), Goudkuil (wereldwijd een begrip), WSP (kennis-, IT- en automatiseringspartner) TBR (energieoplossingen) en LCT (kledingbeheersystemen) goed mee op de internationale markt van textielverzorging. Tevens is er in 2018 op Expo Detergo (één van de grotere vakbeurzen wereldwijd) een eerste wasserijrobot gepresenteerd door het Nederlandse Laundry Robotics. Deze startup heeft de primeur om met vision-technologie automatisch badstof te herkennen en in te steken in de vouwmachine. Op dezelfde beurs is ook het WOPCOM-platform gelanceerd, een online community & kennisdelingsplatform voor stakeholders in textielverzorging.

Internationale erkenning

Niet alleen de toeleveranciers maar ook de textielservicebedrijven uit Nederland worden erkend als vooraanstaande bedrijven. De waardering voor Nederlandse bedrijven bleek op de Global Best Practices Awards in Milaan op 18-19 oktober 2018. Wereldwijd participeerden 350 bedrijven aan dit programma waarvan de beste 45 uit 37 landen in Milaan het eigen bedrijf hebben gepitcht. Nederlandse deelnemers

eindigden allen hoog en Elis (vestiging Helmond) sleepte de prestigieuze Duurzaamheidsaward in de wacht.

Digitalisering & Laundry on Demand

Zoals ook uit het vorige hoofdstuk kan worden gedestilleerd is de digitalisering een belangrijke driver voor het vervagen van deze landsgrenzen en de verwachting is dat dit komende tijd verder toe zal nemen. De uitwisseling van kennis zal steeds sneller gaan en specialistischer worden voor bepaalde functies in het businessmodel. Dit betreft niet alleen acquisitie of joint ventures, maar ook praktische samenwerking op het gebied van concepten of simpelweg software. Een mooi voorbeeld is de ontwikkeling van het laundry on demand-model waarbij particulieren en/of zakelijke klanten een wasdienst kunnen bestellen via drie swipes op de smartphone. Partijen als Laundrapp (UK) hebben een dergelijk platform ontwikkeld en bieden op basis van een whitelabelprincipe een masterlicentie aan (per land/regio) voor een landelijke partner die de software inclusief het concept eromheen exclusief exploiteert op de eigen markt. Op die manier kan worden meegeprofiteerd van de ontwikkeling van nieuwe functionaliteiten terwijl de licentiehouder kan focussen op landelijke marketing en het controleren van de kwaliteit in de dienstverlening.

Laundry on Demand in Nederland

In Nederland zijn er inmiddels diverse startups. Een ervan is LOD BV dat als samenwerkingsverband tussen een groep textielreinigingsbedrijven de Laundrapp-licentie heeft aangeschaft. Het platform zorgt voor de nationale branding, de reinigingsbedrijven voeren de productie uit. LOD ontving hiervoor een CINET Special Award voor business development. Een vergelijkbare startup die reeds is gelanceerd in Nederland is Dobbi, een initiatief dat wordt gefinancierd door Henkel (moederbedrijf van het wasmiddel Persil) en PostNL. Deze Nederlandse startup is bekroond met de Innovation award tijdens de Global Best Practices Awards in Milaan. Zoals in het buitenland al voorzichtig te zien is, gaan deze platformen zich onvermijdelijk ook op de zakelijke markten storten, en dan vooral het MKB waar behoefte is aan een flexibele textielservice. Naast de online klantenrelatie zijn meer samenwerkingsverbanden met partners in dit businessmodel zichtbaar. Dit zijn bijvoorbeeld partijen die niets met de branche te maken hebben, zoals transporteurs met specialistische oplossingen (City Hub, PostNL, UPS, etc.) of aanpalende platformen zoals Compaan (tablet speciaal gemaakt voor de zorg), boodschappenleveranciers of wellicht zelfs een partij als Amazon Business. Deze ontwikkeling zal de markt voor professionele textielverzorging de komende periode naar verwachting enorm veranderen.

5 Nederlandse bedrijven bij de top 45 van de wereld presenteren zich bij de vlaggenparade met 37 participerende landen tijdens de CINET Global Best Practices Awards oktober 2018 te Milaan

8. FTN Activiteitenplan 2018 - 2019

Het FTN Activiteitenplan 2018 – 2019 is gebaseerd op het FTN Beleidsplan 2018 – 2020. Enkele speerpunten zijn:

8.1 Werkgroep FTN-Lobbyplan

Het maatschappelijk en economisch belang van textielservice mag meer benadrukt worden. Daarvoor is het nodig onder de diverse stakeholders meer aandacht te vragen voor de positie en de dienstverlening van de sector. En betrokken te zijn bij belangrijke activiteiten en overlegorganen die onze sector raken. Netwerken en lobbyen zijn prioriteit in 2019; een Werkgroep Lobbyplan werkt op de doelgroep gerichte activiteiten uit. Deze moeten er toe leiden dat professionele textielservice meer gezien wordt als de meest verantwoorde oplossing voor textielmanagement. De betekenis en toegevoegde waarde van de sector dient beter te worden geprofileerd.

Duidelijk moet zijn dat de sector verschil maakt en veel toegevoegde waarde levert. Per segment zal met relevante marktpartijen en stakeholders overleg worden gevoerd om een plan van aanpak uit te werken om hier actief gestalte aan te geven.

- **Code Verantwoord Marktgedrag**
  Een manier om onderscheid in de markt te maken is het invoeren van de Code Verantwoord Marktgedrag. Een statement die met name verantwoord, duurzaam produceren en verantwoorde arbeidsomstandigheden moet profileren. Het is de bedoeling zo veel mogelijk partijen/stakeholders de Code te laten onderschrijven en deze vervolgens actief in te zetten bij communicatie-activiteiten letterlijk en figuurlijk.

- **Organisatie & Arbeid**
  De nieuwe cao tot en met 2020 (juni) is een feit. 2019 zal in het teken staan van de uitwerking van de protocolafspraken modernisering, duurzame inzetbaarheid en controleorgaan. Diverse pilots worden gestart om tot verdere dimensionering van afspraken te komen. Dit moet er toe leiden dat op bedrijfsniveau specifieke afspraken gemaakt kunnen worden die passen binnen de kaders van de cao Textielverzorging.

- **Milieu & techniek**
  Binnen dit gremium zullen meer aan textiel en innovatie gerelateerde projecten op de agenda komen. Als tastbaar product voor de klanten, kan de sector zich hiermee profileren. Daarnaast zal Data2Move Laundry een vervolg krijgen in de vorm van nieuwe projecten die weer nieuwe toepassingsmogelijkheden gaan onderzoeken. De EnergiePrestatieKeuring (EPK) wordt breder uitgerold waarbij leden ondersteuning krijgen van TKT om tot een energiebesparingsplan te komen. Dit ook met het oog op de informatieplicht inzake energiebesparende maatregelen waar bedrijven aan moeten gaan voldoen.

- **Wet & Regelgeving**
  Naast deelname aan de normcommissie Textiel en de commissie "OK-textiel" staan kwaliteitsmanagement en certificatie centraal. Belangrijk aandachtspunt is ook de globalisering in normen en standaarden en het bewaken van het kwaliteitsniveau van producten. Hier gaat het met name om initiatieven om een ISO-standaard te ontwikkelen voor OK-textiel (EN13795) en de herziening van de Technische Specificatie 14237

voor "platgoed" in de gezondheidszorg. Het verder ontwikkelen van Certex® samen met de leden van het College van Deskundigen, maar ook het introduceren en stimuleren van Cerclean® bij bedrijven die een opstap naar kwaliteitsmanagement willen maken.

- **Onderwijs en training**
  Het programma van actuele vakgerichte opleidingen en praktijktrainingen wordt ook in 2019 aangeboden. Specifieke vaktechnische cursussen en trainingen kunnen ook via E-learning gevolgd worden waarbij ook in-company programma's mogelijk zijn. Daarnaast biedt TCT aanvullende opleidings- en trainingsmogelijkheden om bedrijven te helpen aan wettelijke verplichtingen te voldoen zoals BHV en Code 95. Meer en meer aandacht is er voor trainingen en cursussen op het gebied van persoonlijke vorming in het kader van duurzame inzetbaarheid en mobiliteit. Ook hiervoor geldt dat de verletkostenregeling van toepassing is!

- **Kostenprognose 2019**
  Ook in 2019 worden leden geïnformeerd over te verwachten bedrijfseconomische kostenontwikkelingen voor het komende jaar, 2020 dus.

8.2 FTN BV en collectieve energie-inkoop

De ledenraadpleging die in het kader van het FTN Beleidsplan is gehouden, gaf een duidelijk beeld over deze activiteit. FTN is nu nog enig aandeelhouder van de BV. Eind 2019 zullen de activiteiten overgedragen worden aan een nieuw collectief voor FTN-leden. Uiteraard wordt deze transitie in overleg met de betrokken leden uitgevoerd.

8.3 Communicatie

De communicatie zal, als hiervoor toegelicht, middels onder meer lobbyactiviteiten richting segmenten een gerichte aanpak krijgen om het profiel en belang van de sector meer gezicht te geven.

bezoek groep Chinezen aan wasserij tijdens training in Nederland

De interne communicatie krijgt vorm via nieuwsberichten, website en vakblad. Nieuwsberichten en vakblad zijn er vooral voor de actualiteit en achtergrond. De website moet een bibliotheek zijn die in geval van vragen e.d. geraadpleegd kan worden. Uit kwartaalgesprekken blijkt dat leden de site ook veelal zo gebruiken.
Belangrijker wordt echter het persoonlijk contact middels kwartaalgesprekken als ook vaker overleg via videoconferences die sneller tussentijdse afstemming mogelijk maken.

De communicatie via social media wordt geïntensiveerd. Naar aanleiding van gebeurtenissen, evenementen en nieuwsitems worden gerichte boodschappen via diverse kanalen naar leden en stakeholders gestuurd.

Federatie Textielbeheer Nederland

winnaar en genomineerden FTN Energieprijs 2018

Nationaal Symposium Textielbeheer 2018

FTN ledenlijst 2019

Bedrijfsnaam	Plaats
ALSCO The Netherlands	TILBURG
Barth Slijkhuis B.V., wasserij/textielverzorging	LAAG SOEREN
ELIS B.V.	ARNHEM
Blycolin Group International B.V.	ZALTBOMMEL
Blycolin Laundry Bunschoten B.V.	BUNSCHOTEN-SPAKENBURG
Christeyns B.V.	NIEUW VENNEP
CleanLease	KOUDEKERK AAN DEN RIJN
Colour4CottonCreations B.V.	ENSCHEDE
CWS Nederland B.V.	DEN BOSCH
Ecolab B.V.	NIEUWEGEIN
Edelweiss Textielverzorging B.V.	DEN HAAG
Eper Stoom- & Wasserij B.V.	EPE
Ergon Textieldiensten	VELDHOVEN
Giezeman & zn. Gordijnen Service B.V.	RIJSWIJK
Initial B.V.	DEN HAAG
Jensen Benelux BV	NIEUWEGEIN
Kreussler & Co. GmbH	DEVENTER
Lamme Groep B.V.	NEDERHORST DEN BERG
Landuwasco B.V.	VLAARDINGEN
Lautratex B.V.	ZOETERMEER
Lavans B.V.	HELMOND
LipsPlus B.V.	SCHIEDAM
Mengelers Textielreiniging B.V.	KERKRADE
MEWA Textiel-service B.V.	AMERSFOORT
Modeluxe Linnen Services B.V.	LEIDEN
Moderna Textielservice B.V.	HARDENBERG
Nedlin Healthcare BV	ELSLOO
Newasco Neerlandia B.V.	RIJEN
Newasco Textielreiniging De Hoop B.V.	AMERSFOORT
Newasco Van Houten B.V.	HEEMSTEDE
Rentex Floron B.V.	BOLSWARD
REO Holding h.o.n. De Gordijnenwasserij	REEUWIJK
Snel - Smeerdijk B.V.	HILVERSUM
Textielreiniging De Baronie B.V.	ETTEN-LEUR
Textielreiniging de Beek B.V.	HEERDE
Textielreiniging Het Springendal B.V.	OUD-OOTMARSUM
Textielverzorging Schraven Tegelen B.V.	VENLO-TEGELEN
UniTech Services B.V.	COEVORDEN
Vega Systems B.V.	OSS
Vendrig-IJsselstein B.V.	IJSSELSTEIN
Wasserij ´t Heycop	BREUKELEN
Wasserij de Blinde B.V.	HEERENVEEN
Wasserij De Plassen	VINKEVEEN
Wasserij de Waslijn B.V.	MAASSLUIS
Wasserij Elburg B.V.	ELBURG
Wasserij Engelbertink	OLDENZAAL
Wasserij Gaverland	ALPHEN A/D RIJN
Wasserij Gerard Best B.V.	AMSTERDAM
Wasserij Juliana B.V.	OOSTERHOUT NB
Wasserij Klein B.V.	KOLHAM
Wasserij Meerzicht Nieuw Leven	KATWIJK AAN ZEE
Wasserij Smeele B.V.	MAASSLUIS
Wasserij Steensel B.V.	STEENSEL
Wevotex B.V.	ENSCHEDE

Federatie Textielbeheer Nederland

Postbus 10
4060 GA Ophemert
Tel.: 0344 - 65 04 37
Fax: 0344 - 65 26 65
E-mail: ftn@ftn-nl.com
www.ftn-nl.com

200302